

بلای تقلب
در زعفران و فرش

نیوشا طبیعی گیلانی

روزنامه‌نگار

در یادداشت قبلی عرض کردم که با پنی‌ر لبقوان چه کردیم و چطور بازار این پنی‌ر بی نظیر و خوش عطر و طعم را در کشورهای جنوبی خلیج فارس از بین بردیم. این موضوع به پنی‌ر منحصر نمانده و بسیاری دیگر از کالاهای ایرانی که حضورشان در تجارت جهانی، قدمتی طولانی و به درازای چندین قرن داشته را به همین سرنوشت انداخته‌ایم. فرش، زعفران و پسته که روزگاری تولیدات انحصاری و بسیار باکیفیت ایرانی بودند را به جایی رساندیم که در آستانه بیرون افتادن از بازارهای سنتی‌مان برای همیشه هستیم. چطور؟ مثال عرض می‌کنم. در زمینه زعفران، بالاخره ما نتوانستیم محصولی با درجه‌بندی جهانی و بسته‌بندی معقول و قابل عرضه در دنیا درست کنیم. نتوانستیم چنان پرقدرت، یک‌پارچه و بدون تقلب در بازارها ظاهر شویم که قدرت رقابت با ما را نداشته باشند. جدای از تقلب‌های مداوم و بی‌وقفه در زمینه صادرات زعفران و فروختن محصول بی‌کیفیت یا جا زدن کاکل ذرت رنگ‌شده به‌جای زعفران یا تمهیدات دیگری که از یک‌مثقال زعفران، پنج‌سته زعفران یک‌مثقالی بیرون بکشیم، کار ناپسند عده‌ای به‌ظاهر هم‌وطنان در قاچاق پیاز زعفران، آموزش شیوه کاشت، داشت و برداشت و عمل‌آوری این محصول به اغیار، دلیل دیگری است که زعفران ایران اندک‌اندک جایگاه خود را در تجارت جهانی از دست می‌دهد.

اسپانیا بزرگترین خریدار زعفران ایران است و هم‌زمان بر سر جایگاه نخست یا دومین جایگاه بزرگترین صادرکننده ما رقابت هم می‌کند (افغانستان هم کم‌وبیش چنین است). آنها محصول بسیار اندکی تولید می‌کنند. اساساً زعفران اسپانیا از نظر کیفیت و میزان برداشت، ابدأ با محصول ایران قابل مقایسه نیست اما آنها زمین‌هایی را در منطقه «کاستلیا لا مانچا» برای کشت سنتی زعفران نگاه داشته‌اند. اولاً این زمین‌ها و شیوه کشت، برداشت و فراوری محصول در آنها را، تبدیل به جاذبه‌ای توریستی کرده‌اند. یعنی از اقصی نقاط اروپا، افرادی برای دیدن این روند و مشارکت در آن و به‌سر بردن در خانه‌ای روستایی که در آنها زعفران عمل‌آوری و پاکیزه می‌شود، پول پرداخت می‌کنند و به آنجا می‌روند. ثانیاً با نگهداشتن این میزان از تولید و زمین زیر کشت، مدعی تولید زعفران در اسپانیا هستند. از سوی دیگر، عده‌ای تاجر ایرانی به‌مدت چنددهه است که انحصار صادرات عمده زعفران فله به اسپانیا را در دست دارند و عملاً راه را بر هر فعالیت دیگری در این زمینه مسدود کرده‌اند. اسپانیایی‌ها با این محصول فله ایران را خریداری و به‌نام زعفران اعلای اسپانیایی به جهان صادر می‌کنند. درنتیجه امروز زعفران اسپانیا کم‌کم به‌عنوان مرغوب‌ترین زعفران جهان، جای ایران را در بازارهای سنتی و قدیمی‌اش پر کرده! امروز حتی در سوپرمارکت‌های امارات متحده عربی می‌توانید زعفران اسپانیایی و افغان را به‌جای زعفران ایرانی ببینید و بخرید! و ما هنوز در حال برگزاری سمینار و سخنرانی درباره چگونگی برندینگ زعفران ایران هستیم!

در زمینه فرش هم با تقلب، بدفروشی و تولیدات بی‌کیفیت، بازار فرش ایران را دودسنتی تقدیم هند، افغانستان و ترکیه کرده‌ایم. نسل امروز خریداران جهانی هم اساساً با آن فرش اصیل ایرانی آشنایی ندارد و فقط نام Persian Carpet را شنیده و هر محصولی با این نام خریداری می‌کند. در فروشگاه‌های زنجیره‌ای ایکیا IKEA در قسمت فروش کفپوش‌ها، فرش و گلیم، تابلویی آویخته‌اند با عنوان «پرشین راگ» و «پرشین کاریت» و به‌ظاهر محصولاتی که در این بخش قرار داده‌اند، فرش و گلیم ایرانی است! اما دریغ که حتی یکی از این کفپوش‌ها ایرانی باشند. کبی‌های زمخت و زشتی هستند از گلیم و فرش ایرانی که به‌نام ما و کام متقلبان فروخته می‌شوند. عده‌ای از تاجران فرش ایران، دار قالی و استادکار ایرانی را به ترکیه و هند بردند و با استفاده از امکاناتی که از نظر تولید در اختیارشان قرار می‌گرفت، محصولاتی بی‌کیفیت را به‌نام ایران تولید کردند و به بازارهای جهانی فرستادند. یک قلم، همین فروشگاه‌های زنجیره‌ای و جهانی ایکیاست که شعبات‌اش در سراسر جهان پرکننده‌اند.

۱۶

۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com

@Hammihanonline

• صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس‌عیدی و احمدزیدآبادی
• سردبیر: محمدجوادروح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی‌ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

عکس: AFP

استعفای اجباری

بررسی اخراج محترمانه گری لینکر
به دلیل انتشار توهینتی که ضد صهیونیست تعبیر شد

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

توهیت‌های جنجال‌ساز گری لینکر که تحت عنوان «ضد صهیونیسم» قلمداد می‌شد، سرانجام برای مجری سابق «مچ آف دی»، گران تمام شد و بعد از سه دهه، پایان کار پیشکسوت فوتبال انگلیس با این برنامه اعلام شد. این برنامه تلویزیونی که متعلق به شبکه بی‌بی‌سی انگلیس است، یکی از پربیننده‌ترین برنامه‌های ورزشی است که هر هفته به‌صورت زنده بعد از پایان مسابقات لیگ برتر پخش می‌شود. این برنامه با اجرای ثابت گری لینکر و حضور مهمانان متغیر روی آنتن زنده می‌رود. این برای اولین‌بار نیست که یک اظهارنظر غیر فوتبالی و شاید سیاسی، جنجال بزرگی را در برنامه‌های تلویزیونی ایجاد کرده اما گری لینکر ثابت کرد باوجود حضور در برنامه‌های تلویزیونی، از مواضع خود کوتاه نیامده و نظراتش را بدون سانسور اعلام کرده است. در این گزارش قصد داریم از مواضع گری لینکر و حواشی به‌وجودآمده در این زمینه بیشتر بنویسیم.

چرا مدیران بی‌بی‌سی عصبانی شدند؟

جدایی گری لینکر پیش‌تر نیز تحت عناوین مختلف از سوی رسانه بی‌بی‌سی اعلام شده بود، اما توهیت بحث‌برانگیز او باعث شد تا این موضوع رسماً از سوی بی‌بی‌سی اعلام و پایان کار لینکر، رسانه‌ای شود. این تصمیم تنها چندروز پس از آن گرفته شد که لینکر در شبکه‌های اجتماعی ویدئویی با محتوای بحث‌برانگیز، حاوی تصویری از یک موش درباره صهیونیسم منتشر کرد که «یهودی‌ستیزانه» تلقی شد. گری لی کردی در پی جنجالی شدن این پست، آن را حذف و بابت آن «بی‌قبودشرط» عذرخواهی کرد. کاپیتان سابق تیم ملی انگلیس اعلام کرد که مسئولیت کامل این اشتباه را می‌پذیرد و تصویر منتشرشده بازتاب‌دهنده دیدگاه‌های او نبوده است. بی‌بی‌سی در بیانیه‌ای اعلام کرد: «گری لینکر پس از پایان فصل جاری برنامه «مچ آف دی»، از اجرای این برنامه کناره‌گیری خواهد کرد و در پوشش جام جهانی ۲۰۲۶ و فصل آینده جام حذفی نیز حضور نخواهد داشت.»

قدرتی بالاتر از عذرخواهی رسمی

باوجود برکناری قطعی گری لینکر از سمت اجرایی تیم «مچ آف دی»، او روز دوشنبه با انتشار اطلاعاتی بار دیگر از مردم عذرخواهی کرد که باعث شده، این توهیت با برداشت بدی همراه شود: «فوتبال چه در زمین، چه در استودیو همیشه بخش مهمی از زندگی من بوده است. او افزود: «من عمیقاً به این ورزش و کاری که طی سال‌های متعددی با بی‌بی‌سی انجام داده‌ام، اهمیت می‌دهم. همانطور که گفته‌ام، هرگز آگاهانه محتوایی یهودستیزانه را بازنشر نمی‌کنم، این برخلاف تمام ارزش‌هایی است که به آنها پایبندم.» تیم دیوی، مدیرکل بی‌بی‌سی نیز تأیید کرد که لینکر اشتباه خود را پذیرفته و بر همین اساس، توافق شده تا او پس از این فصل، دیگر در نقش مجری با بی‌بی‌سی همکاری نداشته باشد. دیوی همچنین لینکر را «صدایی تأثیرگذار در پوشش فوتبال بی‌بی‌سی طی بیش از دو دهه» توصیف کرد.

لینکر از عقیده‌اش عقب‌نشینی نکرد

دو هفته پیش بود که گری لینکر، فوتبالیست سابق و چهره تلویزیونی، در گفت‌وگو با بی‌بی‌سی می‌گوید، اتفاقی که در غزه می‌افتد کشتار هزاران کودک است. مجری برنامه می‌گوید، بی‌بی‌سی باید بی‌طرف باشد. لینکر پاسخ می‌دهد، مگر بی‌بی‌سی درباره اوکراین و روسیه بی‌طرف بود؟ اتفاقات غزه واقعیت است و نمی‌شود بی‌طرف بود. با زیرنویس اختصاصی تابناک

• صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی

• مشاوران: عباس‌عیدی و احمدزیدآبادی
• سردبیر: محمدجوادروح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی‌ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

چهره

سالمرگ هنرمند

پرویز کلاتری از آن دست هنرمندان فارغ‌التحصیل دانشکده هنرهای زیبای تهران بود که تنها در یک رشته و یک شاخه هنری مشهور نبودند. با اینکه نقاشی‌هایش مخصوصاً سبک کاهگلی او در یادها مانده است، اما کلاتری، روزنامه‌نگار بود، شعر می‌گفت، تدریس می‌کرد و حتی سال‌ها مدیریت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان را برعهده داشت. به گفته خودش، نقاشی را از کودکی و از تمرین روی دیوارهای خانه همسایه‌ها شروع کرد، در جوانی با فارغ‌التحصیلی از دانشکده، شروع به برگزاری نمایشگاه‌های گروهی و فردی در ایران و کشورهای دیگر کرد و مدتی هم در کالج هنرهای کودکان کالیفرنیا، مشغول کار بود. نقاشی‌هایی که او از خانه‌های کاهگلی ایران کشیده از برجسته‌ترین آثار اوست، اما سال‌ها کار در موسسه فرانکلین از او چندین اثر مشهور در کتاب‌های درسی بچه‌ها به‌جا گذاشت، مانند نقاشی‌های «زاغ و روباه»، «حسنک کجایی»، «چوپان دروغگو» و... کلاتری، دو سال آخر عمرش را به‌دلیل سکته مغزی گسترده، در بیمارستان سپری کرد و در ۲۱ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵، درگذشت.

کتابخانه

نظام کلمات مرکب زبان فارسی

کتاب «صرف قیاسی زبان فارسی معاصر (گرایش‌های عامیانه کلمات مرکب)» محصول پژوهش سال‌های دراز است. پژوهش با این گمان آغاز شده است که کلمات مرکب پراکنده نیستند و نظم و سامانی قیاسی دارند و رشته‌ای به آن‌ها نظام می‌دهد و به مسیر معلومی هدایت‌شان می‌کند. گویی چنان است که متمایل شدن کلمات به این مسیر یک ضرورت شناختی مقدر است و مردم در این میان پیشاهنگ زبان‌اند. پژوهنده برای سنجیدن درستی یا نادرستی این گمان در ساختمان کلمات مرکب فارسی و رابطه نحوی میان اجزاء آن‌ها، باریک شده و موازنه‌ای پیمایشی و در زمانی کرده است. نتیجه موازنه به‌رسم عالمان علوم دقیقه اندازه گرفته شده و آشکار شده است که در کلمات مرکب فارسی، یک تقسیم‌کار پدید آمده و گویی یک انتخاب طبیعی دارویی بر نظام کلمات مرکب زبان فارسی سایه انداخته است.

صرف قیاسی زبان
فارسی معاصر

نویسنده:

مهدی سمائی

انتشارات: مرکز

تاریخ

انقصاد عهدنامه فرهادپاشا

روابط ایران و عثمانی از آغاز تاسیس حکومت صفویه صلح‌آمیز نبود؛ امری که در دوران شاه اسماعیل به جنگ چالدران انجامید. در دوره شاه تهماسب اول و در سال ۱۵۵۵ طبق قرارداد آماسیه، صلحی دوده‌ای میان دو دولت برقرار شد تا اینکه در سال ۱۵۷۷ و در زمان پادشاهی شاه محمد خدابنده، مراد سوم به ایران اعلام جنگ کرد و بدین ترتیب جنگ‌های ۱۳ ساله در گرفت که در نهایت با مسجل شدن برتری عثمانی‌ها، به عقد عهدنامه فرهادپاشا در ۲۱ مه ۱۵۹۰ منتهی شد. در این قرارداد شاه عباس که به‌تازگی بر سرپر سلطنت تکیه زده بود، ناچار شد باتوجه به تصرف تبریز به دست عثمانی‌ها و درگیری ایران با ازبکان، تن به پذیرش این عهدنامه بدهد. در این عهدنامه ایران مالکیت عثمانی را بر مناطق اشغالی چون گرجستان، ارمنستان، محل کنونی جمهوری آذربایجان و به‌علاوه بخش‌هایی از شمال غرب ایران نظیر تبریز پذیرفت. پذیرش چنین شکستی برای شاه عباس البته بسیار گران بود و او در عهدنامه نصوح پاشا در ۱۶۱۲ کنترل گرجستان، آذربایجان و بخش‌هایی از قفقاز را به دست آورد و مرزهای دو کشور را به همان صورت که در صلح آماسیه مقرر شده بود، بازگرداند.

انالله وانا الیه راجعون

برادر گرامی جناب آقای محمد عطر یانفر

درگذشت مادر گرامی‌تان را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض می‌نمایم و از خداوند منان برای آن مرحومه طلب مغفرت و برای شما و خانواده محترم شکیبایی مسئلت داریم.

غلامحسین کرباسچی، عباس‌عیدی، احمدزیدآبادی، محمدجوادروح
مهرداد خدیو، شاهرخ حیدری، سمیه متقی، فرهاد فخرآبادی
پرسا هاشمی، منصوره محمدی، محسن صالحی‌خواه، شهرام هادی